

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАВДАНЬ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

© 2019 СУХОНОС М. К., БЕЛЯВЦЕВА В. В.

УДК 658

JEL Classification: O18; P17

Сухонос М. К., Белявцева В. В.

Теоретико-методологічне забезпечення завдань регіонального розвитку

Мета статті полягає в розвитку теоретико-методологічних основ регіональної політики, що здатна сформулювати напрямки та задачі реформ у сфері децентралізації влади і укріплення місцевого самоврядування. Національна економіка в її сучасному стані перебуває у складних трансформаційних умовах, але процес позитивних змін поки що зазнає нищівних перепон. А тому, порівняно з провідними країнами, ми маємо досить критичне відставання, що зазвичай обґрунтовують знаходженням України в нижній частині світових рейтингових таблиць. Доведено, що регіональний розвиток не є новою проблемою для національної економіки, новими є ситуація і зміни в світовому глобальному просторі. Новою є стратегія інноваційного розвитку, і все це разом приводить до необхідності суттєвих розробок у теоретико-методологічній базі управління розвитком регіонів. Зміни в методологічному підході мають враховувати, що регіональний розвиток забезпечується різними учасниками, головними з яких є держава та місцеві органи самоуправління, між якими мають бути узгоджені цілі, інтереси і взаємодії. В основі методологічних знань та інструментів лежить орієнтація на об'єкт та його специфіку, поєднання теорії з практикою, концепція бенчмаркінгу (сприяння) і якісний аналіз ситуації, факторів впливу та механізмів досягнення цілей. Обґрунтовано, що теорія розвитку регіону, окрім оцінки потенціалу, враховує людський фактор, а це інтереси, потреби, можливості і характер взаємодій. В дослідженні акцент зроблено на об'єднанні зусиль усіх учасників. Інша складова – прийняття і підтримка інноваційної парадигми розвитку, а це інноваційні розробки, інноваційна політика, інноваційна активність.

Ключові слова: методологія, регіон, забезпечення розвитку, учасники, механізми.

DOI:

Рис.: 1. Бібл.: 13.

Сухонос Марія Константинівна – доктор технічних наук, професор, проректор, Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова (вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002, Україна)

E-mail: sukhonos.maria@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-7246-8740>

Белявцева Вікторія Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри підприємництва та бізнес-адміністрування, Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова (вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002, Україна)

E-mail: my_edem@ukr.net

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-8773-9307>

УДК 658

JEL Classification: O18; P17

Сухонос М. К., Белявцева В. В. Теоретико-методологическое обеспечение решения задач регионального развития

Цель статьи заключается в развитии теоретико-методологических основ региональной политики, способной сформировать направления и задачи реформ в сфере децентрализации власти и укрепления местного самоуправления. Национальная экономика в ее современном состоянии находится в сложных трансформационных условиях, но процесс позитивных изменений пока испытывает серьезные трудности. А потому, по сравнению с передовыми странами, мы имеем достаточно критическое отставание, которое обычно обосновывают нахождением Украины в нижней части мировых рейтинговых таблиц. Доказано, что региональное развитие не является новой проблемой для национальной экономики, новыми являются ситуация и изменения в мировом глобальном пространстве. Новой является и стратегия инновационного развития, и все это вместе приводит к необходимости существенных разработок в теоретико-методологической базе управления развитием регионов. Изменения в методологическом подходе должны учитывать, что региональное развитие обеспечивается различными участниками, главными из которых являются государство и местные органы самоуправления, между которыми должны быть согласованы цели, интересы и взаимодействия. В основе методологических знаний и инструментов лежит ориентация на объект и его специфику, сочетание теории с практикой, концепция бенчмар-

UDC 658

JEL Classification: O18; P17

Sukhonos M. K., Belyavceva V. V. Theoretical and Methodological Support for Solving Tasks of Regional Development

The aim of the paper is to develop theoretical and methodological bases for a regional policy capable of shaping directions and tasks of reforms in the sphere of decentralization of power and strengthening of local self-government. Presently, the national economy is undergoing difficult transformations, but the process of positive changes is still hindered due to serious obstacles. As a result, in comparison with the advanced countries, we have a rather critical backlog, which is usually grounded by finding Ukraine at the bottom of world rankings. It is proved that regional development is not a new problem for the national economy, it is the situation and changes in the global space that are new. The strategy of innovation development is new as well, and all this leads to the need for significant developments in the theoretical and methodological bases for management of regional development. Changes in the methodological approach should take into account that regional development is provided by different parties, dominated by the state and local self-government bodies, which must agree upon the goals, interests, and interactions. The basis of methodological knowledge and tools is the orientation towards the object and its specifics; combination of theory with practice; the concept of benchmarking (promotion); consistent analysis of the situation, factors of influence and mechanisms for achieving the goals. It is substantiated that the theory of regional development, in addition to the assessment of the potential, is important to consider the human factor, which implies interests, needs, possibilities

кинга (содействия) и качественный анализ ситуации, факторов влияния и механизмов достижения целей. Обосновано, что теория развития региона, кроме оценки потенциала, учитывает и человеческий фактор, а это интересы, потребности, возможности и характер взаимодействия. В исследовании акцент сделан на объединении усилий всех участников. Другая составляющая – принятие и поддержка инновационной парадигмы развития, а это инновационные разработки, инновационная политика, инновационная активность.

Ключевые слова: методология, регион, обеспечение развития, участники, механизмы.

Рис.: 1. Библ.: 13.

Сухонос Мария Константиновна – доктор технических наук, профессор, проректор, Харьковский национальный университет городского хозяйства им. А. Н. Бекетова (ул. Маршала Бажанова, 17, Харьков, 61002, Украина)

E-mail: sukhonos.maria@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-7246-8740>

Белявцева Виктория Владимировна – кандидат экономических наук, доцент кафедры предпринимательства и бизнес-администрирования, Харьковский национальный университет городского хозяйства им. А. Н. Бекетова (ул. Маршала Бажанова, 17, Харьков, 61002, Украина)

E-mail: my_edem@ukr.net

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-8773-9307>

and nature of interactions. The study focuses on bringing together the efforts of all participants. Another component is the adoption and support of the innovation paradigm of development, which involves innovation solutions, innovation policy, innovative activities.

Keywords: methodology, region, development support, participants, mechanisms.

Fig.: 1. Bibl.: 13.

Sukhonos Maria K. – Doctor of Sciences (Engineering), Professor, Pro-rector, O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv (17 Marshala Bazhanova Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: sukhonos.maria@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-7246-8740>

Belyavceva Viktoriya V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor of the Department of Entrepreneurship and Business Administration, O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv (17 Marshala Bazhanova Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: my_edem@ukr.net

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-8773-9307>

Постановка проблеми. Національна економіка в її сучасному стані перебуває у складних трансформаційних умовах, але процес позитивних змін поки що зазнає нищівних перепон. А тому, порівняно з провідними країнами, ми маємо досить критичне відставання, що демонструє знаходження України в нижній частині світових рейтингових таблиць. Більш конкретно визначитись з характерними особливостями відставання можна за такими оцінками експертів: по продуктивності праці, енергоємності продукції – в 2–3 рази, по інноваційній активності підприємств і рівню незалежності – в 3–4 рази, по умовах добробуту населення, боротьби з корупцією, фактору «справедливості» та якості освіти в 4–5 разів. Маючи таку загрозливу ситуацію, слід розуміти, що повторювати шлях розвитку економіки в Європі – це справа безнадійна. Маємо знайти свій шлях, свою концепцію, свої методи й інструменти. А тому стратегічно важливим завданням розвитку в цілому і розвитку регіонів є формування нового (власного) підходу до теоретико-методологічного забезпечення механізмів і разом нової регіональної політики.

В нашому дослідженні таке завдання вирішено в аспектах сутності методологічних основ регіонального розвитку, інтеграції знань з різних дисциплін в єдиний методологічний базис різновидів методологічного забезпечення в процесах дослідження явищ і перебудови реальних об'єктів просторової організації економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання теоретико-методологічної бази дослідження трансформації соціально-економічних систем та використання нових знань у завданнях реформ, перебудови та активації змін розглядали в своїх працях класики економічної думки: Гегель, Кант, Кастельє. Ближче до нашого часу – Портер М., Пахомов Ю., Саати Т., Шумпетер Й., Хакен Г., Янг С. Свій

вклад у наукову базу теорії управління розвитком внесли Амоша О., Білоус В., Геєць В., Долішній Б., Коннонс Дж., Мочерний С., Соловійов М., Шевченко О.

Працями цих вчених обґрунтовано важливу роль фундаментальних досліджень в управлінні процесами розвитку, визначено зв'язок теорії та методології. За характером об'єкта сформовані базові положення переходу від методології дослідження до інструментарію розробки і впровадження змін. Водночас реальний розвиток країн і регіонів, розвиток ринкових відношень і організації бізнесу, зміна регуляторних методів державного управління створюють нові умови, нові ситуації в реальній економіці і нові проблеми, для яких набуті знання, старі підходи і методи не можуть забезпечити необхідний результат у розвитку. А отже, процес змін у реальності потребує і змін в науковому забезпеченні.

Мета статті полягає в розвитку теоретико-методологічних основ регіональної політики, що здатна сформулювати напрямки та задачі реформ у сфері децентралізації влади і укріплення місцевого самоврядування.

Виклад основного матеріалу. В умовах сьогодення Україна знаходиться в процесі кардинальних інтеграційних змін. Держава, окрім стратегічних проблем безпеки, енергозабезпечення, міжнародної конкуренції та завдань адресної підтримки інноваційних пріоритетів, значну увагу приділяє регіональній політиці, реформаційним процесам, державній стратегії впровадження інновацій та інституційним змінам [13]. Ці зміни плануються і здійснюються під впливом глобальних тенденцій інтеграції економік різних країн, базуються на власному історичному досвіді переходу на ринкові умови господарювання, формуються як нова модель економіки європейського типу з урахуванням менталітету нації, ресурсних і територіальних особливостей на

місцевому рівні, наявного потенціалу і необхідності удосконалення методів його використання [3; 5].

Маючи певні позитивні зрушення в розвитку, країна в цілому потребує зовсім інших темпів прискорення в соціально-економічному розвитку, оскільки в такій ситуації, як зараз, є великий ризик закріпитись на нижніх, непрестижних позиціях у рейтингу країн світового господарства. З іншого боку, проблема загострюється низьким рівнем життєзабезпечення населення, відтоком його працездатної частини за кордон, зменшенням довіри до політичної системи і державного управління. В таких умовах покращити ситуацію в країні можливо тільки шляхом об'єднання зусиль найбільш впливових сил національного ресурсу, а саме державної влади, бізнесу, громадських організацій, населення в цілому – з його механізмами саморозвитку і самоуправління.

Але, використовуючи поняття «об'єднання зусиль» в контексті управління розвитком, слід розуміти, що це є не тільки надзвичайно важливим, але й надзвичайно складним завданням, що і показує досвід нашого життя. На сьогодні це «об'єднання» не забезпечене повною мірою ні в політичному сенсі, ні в управлінському, ні в економічному, ні в науковому. Внутрішня інтеграція і синергія зусиль народу і влади є на сьогодні найбільш проблемним питанням. А тому на перший план виходить проблема розробки й обґрунтування оновлених засад теорії і методології розвитку, які б, об'єднуючи націю, міста і регіони, дозволили якісно і своєчасно вирішувати найбільш гострі проблеми нашого сьогодення і створювала надійну платформу для запуску ефективних механізмів досягнення цілей.

Оскільки розвиток країни залежить від її окремих територій, то за адміністративним поділом кожна область і кожне місто формують свою систему виробництва і послуг, організуючи взаємодію між усіма структурними ланками, розміщеними у регіоні. В регіонах безпосередньо відбувається все різноманіття процесів соціального і економічного життя громад, а тому регіони мають займати активну позицію у вирішенні всіх питань на своїй території, виконуючи певний комплекс управлінських функцій.

Проблемами регіону і регіонального розвитку опікується економічна наука – регіоналістика, яка все більше розширює коло своїх наукових завдань і вийшла далеко за межі теорії розміщення продуктивних сил. Сьогодні до предмета її досліджень входить оцінка економічного потенціалу, конкурентоздатність регіону, розвиток інфраструктури, зовнішньоекономічна діяльність, територіальне самоуправління. Стратегічно важливим напрямком державної регіональної політики є управління розвитком регіону. Для вирішення завдань свого розвитку у регіону є всі можливості: власні ресурси, розміщені на його території основні фонди, людський капітал, регіональні органи влади і системи самоврядування.

Практичний досвід формування нових відношень у регіонах поступово формується, але якість змін і досягнуті результати нас не задовольняють. Причин такого стану і такої оцінки дуже багато, але свій негатив вносить і брак наукової методології і науково обґрунтованих рішень. Маємо враховувати при цьому, що в розвитку регіону бере участь значна кількість різних інституціональних струк-

тур, в т. ч. органи державно-адміністративної ієрархії, системи організованого бізнесу, впливові міжнародні корпорації, місцеве самоврядування, інститут лідерства (персональний вплив окремих осіб) та інші. Складність проблем управління розвитком регіону полягає ще і в тому, що ці інститути діють всі разом на одній території і практично всі – незалежно один від одного. Але регіональний розвиток має бути процесом керованим, а отже, успіх у розвитку досягається якістю тієї системи, яка домінує в управлінні регіоном.

Регіон є складноструктурованим об'єктом, де практично неможливо чітко виділити, виокремити й описати, як це прийнято в кібернетиці, систему управління і об'єкт управління. Ця складність, коли і об'єкт, і суб'єкт управління являють собою одне ціле, формує свої вимоги до теоретико-методологічної бази дослідження і проведення перебудови. Свої вимоги висуває і глобальний інноваційний процес: зміни мають бути суттєвими і відбуватись в прискореному режимі. І ця вимога не тільки до практики, а і до науки в цілому, і до її методологічної складової.

Еволюція методологічних знань в економіці і управлінні пройшла свій шлях у значному історичному періоді і знайшла відображення в колишніх наукових школах [1; 4; 7–9] і в працях відомих учених нашого періоду [2; 6; 8; 11]. Широко відомі і узагальнюючі праці істориків науки з цього питання. Наше завдання полягає не стільки в тому, щоб концентрувати увагу на методологічних досягненнях минулого періоду, скільки в тому, щоб зосередитися на паростках нового і на змінах в сьогоденні.

До нового з позицій розвитку методологічних знань для розкриття концепції «управління регіональним розвитком» ми зараховуємо:

- погляд на науковий напрямок «регіоналістика» з позицій регіонального саморозвитку, класична регіоналістика предметом свого дослідження вважала централізоване управління розвитком продуктивних сил;
- пріоритет не стільки ефективності виробництва, скільки рішення цільових завдань підвищення конкурентоспроможності регіону;
- уточнення поняття «конкурентоспроможність»;
- програмно-проектну методологію управління розвитком;
- наділення регіону як цілісного об'єкта якостями, характерними для живих організмів (інтереси, поведінка, рефлексія, адаптаційні властивості тощо);
- поступову заміну методів і форм адміністративно-командного тиску на методи інституційної організації та механізми ринкового регулювання;
- регулювання економічної стійкості господарчих суб'єктів через систему зв'язків і розвиток комунікацій;
- фактор інноваційності не стільки в техніко-технологічному аспекті, скільки в інституційному й організаційно-управлінському.

З цих первинних аксіом ми розглядаємо регіон у його економічній системності як поліцентричну надсистемну єдність, яка в методологічному сенсі конкретизується сто-

совно різних сфер теоретичної змістовності і практичної діяльності.

Зазвичай методологію розглядають у складі таких її частин: ціль дослідження, предмет, об'єкт, принципи, методи, система завдань [10; 12]. В нашому розумінні, методологія більш глибока у структурі самого свого вчення і її недостатньо зводить до цілі і методу як інструментарію пізнання процесу чи явища. Систему методологічних знань пропонуємо розширити до такої моделі (рис. 1).

В наведеному на рис. 1 варіанті наша модель методології управління розвитком регіону включає такі складові:

- пізнання, аналіз, оцінювання, виділення специфіки регіону як об'єкта розвитку;
- методологічні особливості проектування і інжинірингу (об'єктно-елементна модель);
- методологія трансформацій (процесна модель);
- методологія корегування відхилень і змін.

Отже, ми включаємо в методологію розвитку специфіку об'єкта, установки, цілі розвитку, інструментарій інжинірингу, механізм і технологію організації змін.

У сучасному класичному визначенні «Методологія – це наука про найбільш загальні принципи пізнання і перетворення об'єктивної дійсності, шляхи та способи цього процесу» [8]. Змістова суть сформульована досить вдало, на наш погляд, тільки термін «принципами» дещо звуужує розуміння складу методології в інструментарій наукового знання. Скоріш за все, разом з «принципами» у методологічний ресурс входять також механізми, технології, моделі, положення. Сучасна методологія все більше деталізується в інструментарії дослідження і введення змін, а це сьогодні такі нові інструментарії як інституційний, аналітичний, інжиніринговий, математичний, кібернетичний, біо-соціальний та інші. Не випадково, що економічна наука сьогодні найбільший імпульс в своєму розвитку

отримує шляхом інтеграції знань з інших наук (соціологія, біологія, інформатика, енергетика).

Але методологічне забезпечення, навіть в такому розширеному варіанті, не буде досконалим. Необхідно ще здійснити вибір і визначення учасників процесу розвитку (ядро, партнерів можливої підтримки), ресурсів (наявні, необхідні, додатково залучені), параметрів процесу (показників, індикаторів, факторів впливу), механізму взаємодії (для досягнення ефекту емерджентності і синергії). Додатково методологічну базу розвитку регіону методологія контролю, стимулів і відповідності. На цій базі знайшли розвиток і використання інжиніринг, бюджетування, управління проектами, управління якістю.

У методологію ми також включаємо прийняття парадигми як сукупність передумов наукового дослідження. Парадигму ми розглядаємо як фундаментальну установку, набір переконань і компетенцій, цінностей і технік, які мають бути сприйняті основними структурами регіону й учасниками організації процесу розвитку. Парадигма, в нашому розумінні, – це «дороговказ», апріорі, переконання. Конкуренція різних поглядів, уявлень, переконань розширює і «шліфує» парадигму, керівну лінію для досліджень і ведення змін. Тому вона не є «вічною», а зберігає свою продуктивну силу певний час, а потім, при накопиченні невідповідностей і збоїв, змінюється на нову.

Ми відносимо парадигму у структуру методологічних знань, оскільки вона несе в собі пізнавальний і нормативний зміст, а ще й тому, що, втративши свій «позитив», вона може стати тормозом, бар'єром на шляху нових знань і розвитку. Відомо, що нововведення згубні для старої системи поглядів, норм, оцінок. Нові радикальні теорії в рамках старої парадигми не виникають вже сформованими, вони в ній можуть тільки «проклунутись», генеруючи в перспективі відмирання старого.

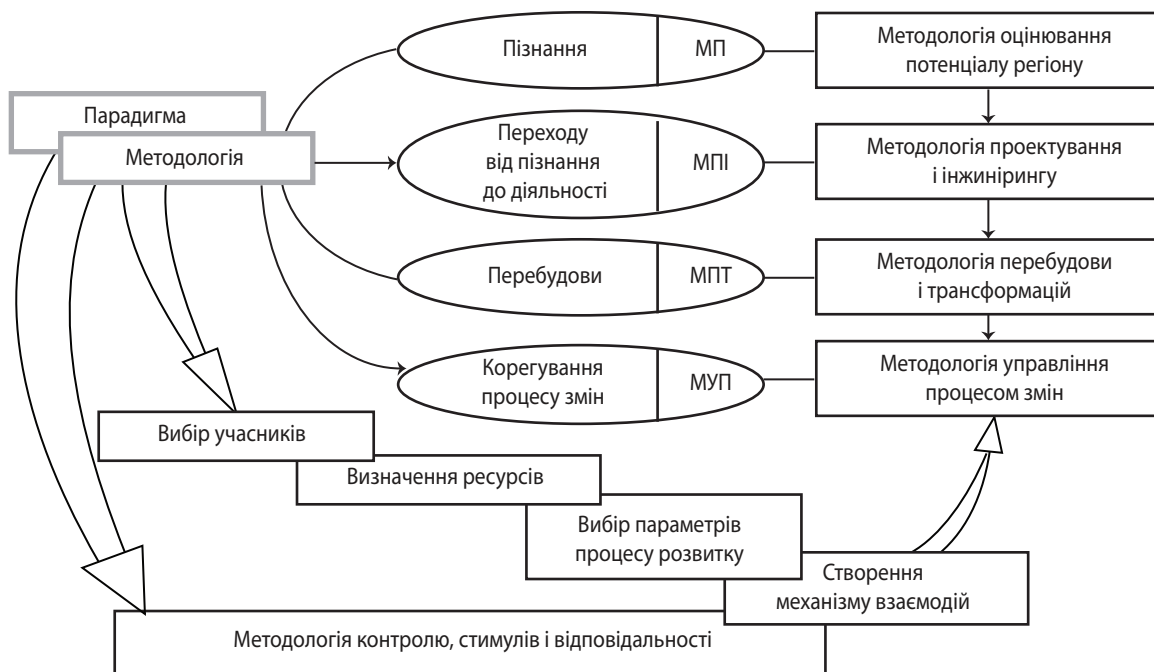

Рис. 1. Система методологічних знань підтримки розвитку регіону

Поглиблюючи уявлення про методологічну сторону пізнання і діяльності, наведемо такі авторські уточнення. Відмінності між теорією і методологією: автори [9] вказують «від теорії пізнання методологію відмічають акценти на інструментарій пізнання». В нашому розумінні – методологічна сторона інструментальної технології як складова теорії надає системостворюючі положення, постулати або узагальнюючі судження.

Методологія – це, скоріше, логіка науки. Хоча і саму науку розглядають як «методологічні засоби практичної діяльності» [11]. З такими уточненнями доходимо висновку, що методологія має дві різні властивості. Перша – роз'яснення, доведення, узгодження, тобто деякі рецепти, норми, догмати. Друга – передумови і орієнтири, способи побудови наукових теорій і викладок, тобто креатив, генезис, творчість. Ця «друга» заснована на «вірогідності мислення» та інтуїтивності. Які з цих функцій, значень методології приведуть до кращих результатів, наперед визначити складно, а от їх пропорція 50 на 50 безпрограшна переважно у вирішенні проблемної ситуації.

У більш практичному (а не філософському) значенні методологія більш цінна і продуктивна як парадигмальна установка, як систематизуюча теоретична установка науково-дослідницької діяльності. В наш час методологічна складова дослідження і введення змін підсилює своє корисне значення як невід'ємна частина управлінського процесу у зв'язку з тим, що швидкість змін реального стану економічних систем значно більша, ніж швидкість їх дослідження. Цей факт тим більш важливий, що в моделі «регіон» ми маємо справу зі складноструктурованою самоорганізованою системою з цілою множиною синергетичних властивостей.

Висновки та перспективи подальших досліджень.

1. Регіональний розвиток не є новою проблемою для національної економіки, новими є ситуація і зміни в світовому глобальному просторі. Новою є стратегія інноваційного розвитку, і все це разом приводить до необхідності суттєвих розробок у теоретико-методологічній базі управління розвитком регіонів.
2. Зміни в методологічному підході мають враховувати, що регіональний розвиток забезпечується різними учасниками, головними з яких є держава та місцеві органи самоуправління, між якими мають бути узгоджені цілі, інтереси і взаємодії.
3. В основі методологічних знань та інструментів лежить орієнтація на об'єкт та його специфіку, поєднання теорії з практикою, концепція бенчмаркінгу (сприяння) і якісний аналіз ситуації, факторів впливу та механізмів досягнення цілей.
4. Теорія розвитку регіону, окрім оцінки потенціалу, враховує і людський фактор, а це інтереси, потреби, можливості і характер взаємодій. В нашому дослідженні акцент зроблено на об'єднанні зусиль всіх учасників. Інша складова – прийняття і підтримка інноваційної парадигми розвитку, а це інноваційні розробки, інноваційна політика, інноваційна активність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аналітичний звіт «Регіональний розвиток України» // Група радників з впровадження державної регіональної політики в Україні Програми «U-LEAD з Європою», 2017. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/157/Regional_development_of_Ukraine_Analytical_report_01-09.2017__1_.pdf
2. Бартечев С. А. Экономические теории и школы. М. : БЕК, 1996. 352 с.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і доп.) / [уклад. і гол. ред. В. Т. Бусель]. Київ : Перун, 2005. 1728 с.
4. Лебедева Л. Про методологію дослідження постіндустріальної економіки. *Вісник КНТЕУ*. 2013. № 2. С. 28–38.
5. Вебер М. Избранные произведения. М. : Прогресс, 2018. 432 с.
6. Москаленко О. М. Методологія дослідження теоретичної моделі випереджаючого економічного розвитку в сучасній політичній економії. *Економіка розвитку*. 2013. № 23. С. 16–19.
7. Мочерний С. В. Методологія економічного дослідження. Львів : Світ, 2011. 416 с.
8. Деякі питання реалізації у 2018–2020 роках Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року : Постанова Кабінету Міністрів України від 12.09.2018 № 733. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/733-2018-%D0%BF>
9. Самуельсон П. Э. Принцип максимизации в экономическом анализе. *THESIS*. 2018. Вып. 1. С. 184–202.
10. Територіальний розвиток і регіональна політика в Україні: Виклики та пріоритети України / наук. ред. В. С. Кравців. Львів, 2018. 157 с.
11. Философский словарь / за ред. И. Т. Фролова. М. : Политиздат, 1986. 590 с.
12. Чухно А. А. Інформаційна постіндустріальна економіка: теорія і практика. Київ : Логос, 2003. 631 с.
13. Guryanova L. S., Gvozdytskyi V. S., Dymchenko O. V., Rudachenko O. A. Models of forecasting in the mechanism of early informing and prevention of financial crises in corporate systems. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2018. Vol. 3 (26). P. 303–312.

REFERENCES

- “Analitichnyi zvit «Rehionalnyi rozvytok Ukrainy»” [Analytical report «Regional development of Ukraine»]. Hrupa radnykiv z vprovadzhennia derzhavnoi rehionalnoi polityky v Ukraini Prohramy «U-LEAD z Yevropoiu», 2017. https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/157/Regional_development_of_Ukraine_Analytical_report_01-09.2017__1_.pdf
- Bartenev, S. A. *Ekonomicheskiye teorii i shkoly* [Economic theories and schools]. Moscow: BEK, 1996.
- Chukhno, A. A. *Informatsiina postindustrialna ekonomika: teoriia i praktyka* [Information Post-industrial Economics: Theory and Practice]. Kyiv: Lohos, 2003.
- Filosofskiy slovar [Philosophical dictionary]. Moscow: Politizdat, 1986.
- Guryanova, L. S. et al. “Models of forecasting in the mechanism of early informing and prevention of financial crises in corporate systems”. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*, vol. 3 (26) (2018): 303–312.
- [Legal Act of Ukraine] (2018). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/733-2018-%D0%BF>.
- Lebedeva, L. “Pro metodolohiiu doslidzhennia postindustrialnoi ekonomiky” [On the Methodol-

ogy for the Study of Post-Industrial Economics]. Visnyk KNTEU, no. 2 (2013): 28-38.

Mochernyi, S. V. Metodolohiia ekonomichnoho doslidzhennia [Methodology of economic research]. Lviv: Svit, 2011.

Moskalenko, O. M. "Metodolohiia doslidzhennia teoretychnoi modeli vyperedzhaiuchoho ekonomichnoho rozvytku v suchasni politychnii ekonomii" [Methodology of study of the theoretical model of a pre-emptive economic development in modern political economy]. Ekonomika rozvytku, no. 23 (2013): 16-19.

Samuelson, P. E. "Printsip maksimizatsii v ekonomicheskoi analize" [The principle of maximization in economic analysis]. THESIS, no. 1 (2018): 184-202.

Terytorialnyi rozvytok i rehionalna polityka v Ukraini: Vyklyky ta priorityty Ukrainy [Territorial Development and Regional Policy in Ukraine: Challenges and Priorities of Ukraine]. Lviv, 2018.

Veber, M. Izbrannyye proizvedeniya [Selected Works]. M. : Progress, 2018.

Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy [Great explanatory dictionary of modern Ukrainian language]. Kyiv: Perun, 2005.

Стаття надійшла до редакції 10.04.2019 р.

■